

AKTYVIEJI UGDYMO METODAI

Petty (2006) teigia, kad visų mokymo metodų vidinė struktūra yra panaši: motyvacija – suvokimas – atmintis – mąstymas – vaizduotė – emocijos – valia.

“Laisvasis rašymas”

Mokinių prašoma be perstojo penkias minutes rašyti viską, kas ateina į galvą, mąstant nurodytąją temą. Po to viena minutė užbaigti pradėtą mintį, o paskui tai, kas spėta užrašyti, perskaitoma partneriui. Vėliau poros kviečiamos savo mintimis, idėjomis dalytis su visa klase, diskutuoti.

“Bendraamžių parama”

Reikšmingas metodas įtraukiojo ugdymo aplinkoje. Bendraamžiai kuratoriai, kuriems gerai sekasi mokytis, padeda mokiniams, kuriems reikia papildomo mokymo ir praktinių užsiėmimų. SUP mokiniams būtinas draugų palaikymas ir parama.

“Sprendimai, sprendimai”

Įvairios kortelės, kuriose parašyti žodžiai, sakiniai, trumpi situacijos apibūdinimai, paveikslėliai ir pan. Skiriama užduotis – sudėti, sugrupuoti, išlygiuoti tas korteles. Sujungti klausimą su atsakymu, žodžius su jų apibūdinimais, kalbos dalis su tinkamais klausimais, įrankius ir jų funkcijas.

„Užduočių paketėlis“

Šis metodas gali būti naudojamas siekiant išsiaiškinti, kaip mokiniai išmoko praeitą temą (skyrių).

Mokytojas paruošia įvairaus tipo užduotis mokinių grupėms – sujunkti taškus, išspręsti rebusą, pažymėti atsakymus teste, perskaityti trumpą tekstą ir atsakyti į klausimus ir t.t. Užduočių paketėlius gavę mokiniai savarankiškai atlieka užduotis. Šis metodas padeda mokiniams lengviau įsisavinti žinias, pajvairina pamoką, skatina mokinių motyvaciją.

„Voratinklis“

Šis metodas padeda sisteminti informaciją, išsiaiškinti naują temą, sukaupia mokinių patirtį. Lapo viduryje reikia įrašyti žodį (pvz.“ pirmąsias žmogus“, „aplanga“, „maistas“)., galima priklijuoti paveikslėlį ar nuotrauką. Aplinkui reikia rašyti žodžius, kurie asocijuojasi su žodžiu ar paveikslėliu, esančiu lapo viduryje. Tiems žodžiams taip pat surašomos asociacijos. Linijos, ant kurių rašomi žodžiai, sujungiamos - taip „neriamas voratinklis“. Kuo „voratinklis“ didesnis, tuo darbas atliktas geriau. Mokiniai išmoksta susisteminti žinias.

„Kryžiažodis“

Žaidimas, kuriame spėjami žodžiai ir įrašomi į tam tikru būdu piešiamus langelius. Dažniausiai žodžiai susikerta. Pedagogai šį metodą taiko siekdami patikrinti, kaip mokiniai įsiminė praėjusios pamokos temas. Kryžiažodžius gali sudaryti ne tik mokytojai, juos galima leisti sudaryti ir patiems mokiniams. Mokiniai savo sudarytais kryžiažodžiais gali keistis tarpusavyje.

„Sužymėti kartu“

Kiekvienas grupės narys turi savo numerį. Grupės atlieka užduotis, visi dirba kartu, tačiau atsakyti kviečiamas bet kuris vienas grupės narys pagal numerį. Tai skatina individualią atsakomybę už grupės darbą. Mokiniais ugdomas atsakomybės jausmas ne tik už save, bet ir už draugą.

“Penkių minučių esė”

Šis metodas naudojamas pamokos pabaigoje, siekiant įvertinti kaip mokiniai suprato temą. Per 5 minutes mokiniai atlieka dvi užduotis: parašo vieną dalyką, kurį jie sužinojo iš šios temos, ir vieną klausimą, kuris jiems dar liko neaiškus. Surinkus sąsiuvinius, mokytojas pamato į kokius dalykus atkreipti dėmesį.

„Proto mankšta poromis“

Du moksleiviai tarpusavyje vardija, ką žino, arba tariasi žinantys duotąją temą, galima kelti ir klausimus. Ši veikla trunka apie 5 minutes. Mokiniai įpranta dalintis mintimis su partneriu, įgyjama pasitikėjimo kalbėti prieš didesnę auditoriją. Metodo privalumas yra tai, kad bendraujant poromis, vienu metu gali kalbėti gerokai daugiau moksleivių nei diskutuojant su visa grupe.

„Debesėlių“ metodas

Taikomas siekiant sužinoti mokinių nuomonę įvairiais klausimais, išsiaiškinti jų požiūrį į tam tikras vertybines nuostatas. Ant popieriaus lapo arba lentoje nupiešiame „debesėlius“ ir paprašome, kad mokiniai į juos įrašytų tai, ką, pavyzdžiui, matytame paveiksle įvairūs žmonės galvoja, ką jie norėtų pasakyti. Šito metodo pagalba yra ugdomas mokinių kritinis mąstymas bei lavinama vaizduotė.

„Saulutės piešimas“

Vienas iš metodų, padedančių aiškintis sąvokas. Lentoje nubraižoma „saulutė“- sąvoka su 1 - 2 pagrindiniais spinduliais - klausimais. Kiekvieno mokinio naujam atsakymui brėžiami nauji „spinduliai“, stengiamasi nupiešti kuo daugiau „spindulių“.

“Mokomųjų filmukų žiūrėjimas“

Pažiūrėjus filmuką, jis aptariamas, o po to mokiniai nupiešia įsimintiną momentą, jo detales. Tačiau ši mokymo forma gali būti priskiriama tiek tradiciniams, tiek netradiciniams mokymo metodams. Pumputis (2005) teigia, kad „regimasis vaizdumas aktyvina mokinių mąstymą, žadina vaizduotę, verčia įtempti dėmesį, atmintį“. Vaizdinės priemonės yra naudojamos ne tik vaizdiniai informacijai sudaryti, bet ir sąvokoms formuoti.

“Dešimtys minučių esė”

Skaityto teksto ar klasės diskusijų pagrindu reikia parašyti 10 minučių esė, laisvai pasirenkant rašymo formą. Svarbiausia rašyti nesustojant, jei negali sugalvoti ką rašyti, taip ir rašo: “ Nesugalvoju, ką rašyti..”Tikslas - pasiekti, kad būtų rašoma nesigilinant, neanalizuojant ir nekritikuojant to, kas parašyta.